НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

КЕП

National Revenue Agency

1000 София, бул. "Княз Александър Дондуков" № 52 Телефон: 0700 18 700 Факс: (02) 9859 3099

М-94-А-810 #10/30.09.2022 г.
X ЦУ на НАП

Рег. №
ЦУ на НАП

ДО

ОТНОСНО: искане за предоставяне на информация във връзка с проучване за Европейския орган по труда ELA относно социални правила на ЕС в сектора на автомобилния транспорт, вх. № М-94-А-810/16.09.2022 г. по описа на Централно управление на Националната агенция за приходите (ЦУ на НАП)

Във връзка с постъпило в ЦУ на НАП искане за предоставяне на информация, вх. № М-94-А-810/16.09.2022 г., мотивирано с извършвано от Вас проучване за Европейския орган по труда ELA относно социални правила на ЕС в сектора на автомобилния транспорт, представям на вниманието Ви следното:

Предвид целта за използване на търсената информация, по същество отправеното от Вас искане се идентифицира като такова за повторно използване на информация от обществения сектор по смисъла на чл. 2а, ал. 1 от ***Закона за достъп до обществена информация*** (ЗДОИ). Със същото се цели събиране на данни и информация относно практики на сътрудничество в изпълнение на законодателството на ЕС относно

осигуряването на мобилните работници в сектора на автомобилния транспорт. Основните въпроси, на които се търси отговор са формулирани по следния начин:

„**1.** Има ли НАП задължения, определени в национални правни актове (или вътрешен акт) за създаване и поддържане на електронна система за обмен на информация по прилагане на правилата на ЕС за автомобилния транспорт (в т.ч. относно приложимото осигурително законодателство)? Ако да - моля опишете накратко – наименование, от кога се поддържа, вид/съдържание на данните.

2. Във връзка с прилагането на правото на ЕС за работата на водачите на камиони за международни превози и командировани в други държави членки, на водачите на автобуси за международни превози, моля

- сътрудничи ли НАП с ИА ГИТ, ИА Автомобилна администрация, Национален осигурителен институт, други национални органи и/или социални партньори. Ако да – в какво се изразява това сътрудничество?

- посочете и опишете накратко съществуващите двустранни и/или многостранни споразумения за сътрудничество с друга държава членка относно прилагането на правилата в областта на автомобилния транспорт (в допълнение към законодателната рамка на ЕС) относно работата на водачите в друга държава и командироването им. Необходимо е да се разграничат различните тематични области, свързани с автомобилния транспорт (условия на труд, прилагане на друго социално законодателство; командироване; координация на социалното осигуряване).

- опишете основните предизвикателства, възникнали по отношение на сътрудничеството между органи на трети държави, органите в България и органите и органите на друга държава членка. Не трябва да се колебаем да дадем предложения за това как това сътрудничество може да бъде подобрено (ще е важно за доклада, който ще бъде представен на Европейския орган по труда ELA).

- посочете с коя държава-членка(и) е установено по-високо ниво на сътрудничество?

Моля, посочете примери за добри практики в контролната си дейност, осъществена в сътрудничество с други държави членки.

- посочете с коя(и) държава(и) членка(и) България е изправена пред повече практически предизвикателства в сътрудничеството в сравнение с други държави-членки? Кои

предизвикателства в сътрудничеството трябва да бъдат разгледани с тези съответни държави-членки?

3. Държавите-членки създават програми за съвместно обучение по най-добрите практики, което трябва да се провежда най-малко веднъж годишно, и улесняват обмена, най-малко веднъж годишно, на персонал от техните съответни органи за връзка в Общността с партньорите им в други държави-членки.

Има ли НАП участия в съвместни дейности относно правилата на ЕС за автомобилния транспорт и условията на труд и осигуряване на водачите товарни превози и пътнически превози - програми за обучение (с други национални органи и с органи на други държави членки на ЕС)? Напр. с ИА ГИТ, ИА Автомобилна администрация, Национален осигурителен институт, социални партньори.

Ако да – провеждани ли са такива дейности през 2022 и 2021 г., кога, с кои органи, на какви теми и какви са резултатите от всяко от тях (най - общо)?

4. Като компетентен орган на държава-членка участвате ли в обмен на налична информация относно:

а) нарушенията на правилата, установени в правото на ЕС относно осигуряването на водачи в автомобилния транспорт и за санкциите, наложени за такива нарушения;

Моля посочете в т.ч. санкции за нарушения във връзка с осигуряването на водачи, извършващи транспорт извън територията на България, вкл. като командировани от български работодатели (транспортни предприятия).

По искане на кои / към кои държави е правен обмен на информация?

б) санкциите, наложени на лицата/предприятия, които пребивават/са установени на територията на България, за нарушения, в т.ч. извършени в други държави-членки;

Имате ли данни за установени нарушения? Моля посочете информация за броя и вида на нарушенията за 2022, 2021 и 2020 г.

5. Отправяли ли сте през 2022 г. и през 2021, г. искания за информация към държава членка относно условията на труд и осигуряване на водачи от автомобилния транспорт? До орган от кои държави членки и по какъв начин /чрез запитване в електронна система или по друг начин/ ?

Получавали ли сте такива искания през 2022 г. или 2021 г.? От орган от кои държави членки? Какви бяха резултатите от проучването – установени ли са нарушения на правилата за осигуряване ?

Когато е трудно или невъзможно да се изпълни искане за информация или да се извършат проверки, инспекции или разследвания, запитаната държава членка съответно информира за това запитващата държава членка и посочва причините и мотивира надлежно затруднението или невъзможността. Можете ли да посочите примери за такива трудности (през настоящата година и/или в предходната година)?

6. Съгласно Директива 2006/22/ЕО относно правилата, свързани с изискванията за прилагане, изменена с Директива (ЕС) 2020/1057 държавите членки трябва да полагат усилия да организират съгласувани проверки на пътя и в помещенията на предприятията.

Участвали ли сте в такива проверки през 2022 г. и 2021 г. – кога, с кои други държави и какви са резултатите от тези проверки ?

Има ли извършени проверки на транспортни предприятия през 2021 и 2022 г. (по отделно за всяка година, товарни и пътнически превози, брой на наетите лица (малки, средни, големи предприятия)?

Можете ли да посочите какъв процент от отработените дни от водачите на превозни средства е бил обект на проверка през 2021 г. и през 2022 г.?

7. Участвали ли сте през 2020, 2021 и 2022 г. в проверки в сътрудничество с други държави членки с цел борба с измамите, свързани с командироването на водачи?

Моля посочете кога, с орган на коя държава членка, как оценявате сътрудничеството – подготовка, провеждане и ефективност на резултатите.

8. Как работят различните механизми и задължения за сътрудничество в България преди промените в Пакет за мобилност I през 2020 г.?

Какви бяха основните предизвикателства?

Можете ли да дадете някои конкретни примери за положителни и отрицателни аспекти?

9. Считате ли, че са приложени вече в България новите задължения за сътрудничество и правоприлагане по Пакет за мобилност I.

10. Новите правила отговарят ли на правната система на страната или ще е необходимо законодателство за прилагане?

11. Съществуват ли трудности или нови предизвикателства при прилагането на новите правила в България ?“

След преценка на отправените въпроси и съгласно чл. 2а, ал. 1, чл. 41а и сл. от ЗДОИ, същото подлежи на разглеждане съобразно регламентираните в ЗДОИ правила за повторно използване на информация.

В съответствие с разпоредбите на ЗДОИ за задължените субекти е регламентиран ангажимент за предоставяне на информация, която е създадена и е наличната при съответния субект, в случая информация, която е създадена и е налична в НАП. Задължението за предоставяне на информация е обусловено от две кумулативни предпоставки – информацията да е създадена или съхранявана в кръга на компетентност на задължения субект и същата да е налична (вече създадена), а не по повод на конкретно искане да бъде създавана и/или систематизирана и обобщавана. В този смисъл е и чл. 41а, ал. 2 от ЗДОИ, съгласно който за организациите от обществения сектор не е налице задължение да предоставят информация за повторно използване, когато това изисква нейното създаване или адаптиране или когато е свързано с предоставяне на части от документи или други материали, което изисква непропорционално много усилия, излизащи извън рамките на обичайната операция.

В конкретния случай, предвид формулирането на въпросите, в съответствие с принципа за предоставяне на данни, които са създадени и налични, и в съответствие с компетентността на НАП, Ви уведомявам следното:

Националната агенция за приходите, в рамките на своята компетентност по прилагане на Дял II на ***Регламент (ЕО) №883/2004 на Европейския парламент и на Съвета за координация на системите за социална сигурност*** (Регламент (ЕО) №883/2004) определя приложимото законодателство спрямо лицата, които упражняват своето право на свободно движение в рамките на ЕС, ЕИП и Конфедерация Швейцария.

Лицата, осъществяващи трудова дейност като наети лица в сектора на автомобилния транспорт се разглеждат като лица, които обичайно осъществяват трудова дейност в две или повече държави членки при определяне на приложимото спрямо тях законодателство в сферата на социалната сигурност.

Специалните разпоредби, които се прилагат при лицата, работещи в две или повече държави членки (чл. 13 от Регламент (ЕО) №883/2004), се прилагат и за работниците в международния автомобилен транспорт.

Съгласно разпоредбата на чл. 16 от Регламент (ЕО) №987/2009 във всички случаи, когато едно и също лице упражнява дейности в две или повече държави членки, то уведомява за това компетентната институция на държавата членка по пребиваване.

Съгласно чл. 16, ал. 2 от Регламент (ЕО) №987/2009, в случаите на работа в две или повече държави членки, институцията, определена от компетентния орган на държавата членка по обичайно пребиваване, незабавно определя приложимото законодателство спрямо заинтересованото лице, като взема предвид чл. 13 от Регламент (ЕО) №883/2004 и чл. 14 от Регламент (ЕО) №987/2009.

Компетентната институция на държавата членка по пребиваване на лицето определя приложимото спрямо него законодателство и информира институциите на всички други държави членки, на чиято територия лицето извършва дейност.

НАП е и компетентната институция по издаване на удостоверението по приложимото законодателство - формуляр А1. Удостоверението се издава след поискване от лицето. Този формуляр удостоверява, че лицето е подчинено на законодателството на определена държава членка и същото е освободено от прилагане на законодателствата на съответните други държави членки, в които то полага труд.

С оглед на изложеното НАП, като компетентна институция на България по определяне на приложимото законодателство, коректно прилага цитираните разпоредби и обменя на информация с компетентните институции на другите държави членки в рамките на административното сътрудничество по Регламент (ЕО) №883/2004.

В съответствие с горевизираните принципни положения относно прилагането на действащото законодателство, по конкретно поставените въпроси следва да се посочи следното:

По т. 1: Съгласно Регламент (ЕО) №883/2004 НАП е задължена да участва в електронния обмен на информация с другите държави-членки (ДЧ) на Европейския съюз (ЕС). Електронният обмен се осъществява през единна система за обмен на информация за социална сигурност (EESSI). Информацията се обменя чрез попълване на структурирани електронни документи (СЕД), съответно визуализация в изпратен от друга ДЧ СЕД, в

разработено от Европейската комисия, електронно приложение „Reference Implementation of a National Application - RINA“. Обменът на информация се осъществява съгласно утвърдени от ЕК, строго регламентирани бизнес-случаи (BUC), които са разработени и във функционалността на RINA.

По т. 2 – т. 5: НАП има сключени актове за взаимодействие и обмен на информация с ИА „Главна инспекция по труда“ (ИА ГИТ), ИА „Автомобилна администрация“ и Националния осигурителен институт (НОИ), които са с обхват, касаещ цялостната осъществявана от НАП дейност и са относими към всички категории задължени лица. Във връзка с прилагане на правото на ЕС за работата на водачите на камиони за международни превози и командировани в други държави членки от страна на НАП няма изрично сключени споразумения за сътрудничество с ИА ГИТ, ИА „Автомобилна администрация“, НОИ, други национални органи и/или социални партньори, както и такива с други държави-членки на ЕС. Както и по-горе е посочено НАП по силата на приложимото законодателство сътрудничи ефективно с държавите-членки на ЕС като прилаганият подход е идентичен по отношение на всички държави и в хода на работата не са констатирани неразрешими ситуации.

По т. 6: НАП не разполага с информация за осъществени съгласувани проверки на пътя и в помещения на предприятията с органи на други държави.

В частта от въпроса, визиращ проверки на транспортни предприятия през 2021 г. и 2022 г., следва да се посочи, че функциите и правомощията на НАП са определени в чл. 3 от ***Закона за Националната агенция за приходите*** (ЗНАП) и са свързани с производствата по установяване на задълженията за данъци и задължителни осигурителни вноски, както и обезпечаването и събиране на публичните вземания, възложени на органите по приходите и публичните изпълнители. Една от основните функции на НАП е осъществяването на данъчно-осигурителен контрол, в т.ч. проверки по спазване на данъчно-осигурителното законодателство както с цел установяване на нарушения, така и с превантивен характер. В тази връзка са извършени/се извършват контролни действия съгласно правомощията на органите по приходите регламентирани в ***Данъчно-осигурителния процесуален кодекс*** (ДОПК), и съгласно Програмата за спазване на законодателството и намаляване на нивата на риск за 2020 г. – 2021 г. за риск „Укриване на печалби от лица, извършващи товарен автомобилен транспорт и услуги по преместване“ и съгласно Програмата за спазване на

законодателството и намаляване на нивата на риск за 2022 г. - 2023 г. за риск „Укриване на печалби от лица, извършващи товарен автомобилен транспорт и услуги по преместване“ и за риск „Укриване на печалби от лица, извършващи пътнически автомобилен транспорт“. Тези проверки не произтичат от прилагане на ***Директива 2006/22/ЕО*** относно правилата, свързани с изискванията за прилагане, изменена с ***Директива (ЕС) 2020/1057***, като обръщам внимание, че спазването на трудовото законодателство е от компетентността на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, а контролът по ***Закона за автомобилните превози*** се осъществява от Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“.

По въпроса в частта относно посочване на какъв процент от отработените дни от водачите на превозни средства е бил обект на проверка през 2021 г. и през 2022 г., следва да се посочи, че органите по приходите извършват проверки относно спазване на данъчното и осигурителното законодателство на конкретни задължени лица с цел установяване на задължителни осигурителни вноски и данъци, като не се водят статистически регистри какъв процент от отработените дни от водачите на превозни средства е бил обект на проверки, предвид функциите на НАП. В този смисъл НАП не разполага с търсената информация и няма законово задължение в рамките на правомощията и функциите си да я създава и съхранява по начин, удовлетворяващ поставените въпроси.

По т. 7: В НАП не е налична информация за извършени проверки в сътрудничество с други държави членки с цел борба с измамите, свързани с командироването на водачи.

По т. 8 – т. 11: Поставените въпроси не касаят компетентността на НАП.

Съобразно чл. 41е, ал. 2 от ЗДОИ, настоящият отговор се изпраща на електронен адрес: [redacted] от който адрес е отправено искането за представяне на информация.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ:
/БОРИС МИХАЙЛОВ/